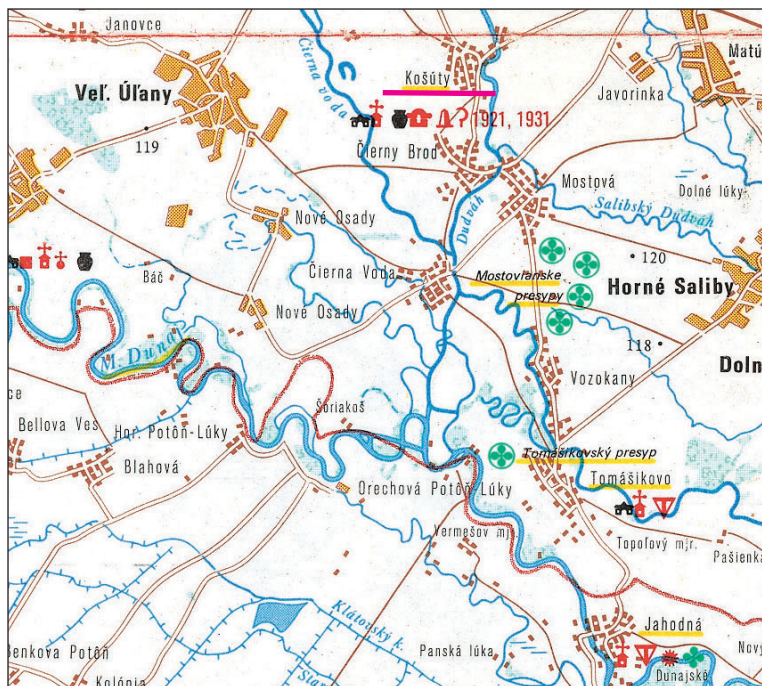

KOŠÚTY

Bývalé šľachtické sídlo

MALÁ VLASTIVEDNÁ KNIŽNICA

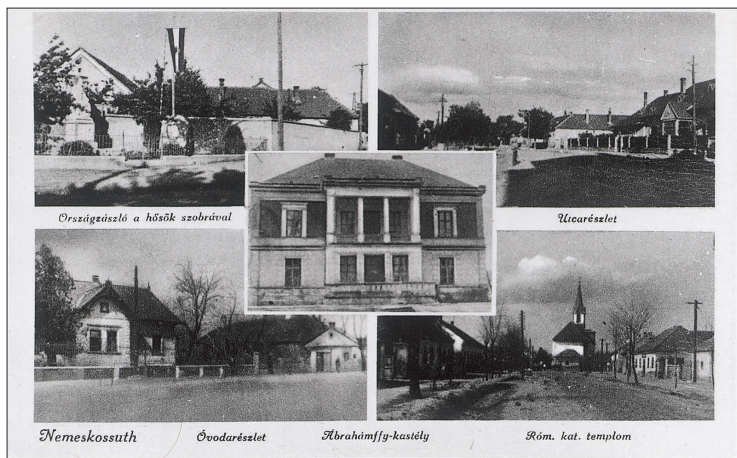
Na obale: Rímskokatolícky kostol

Na zadnej strane: Pamätník obetiam I. a II. svetovej vojny

Obec s 1400 obyvateľmi leží 5 km juhozápadne od Galanty na vedľajšej ceste medzi Sládkovičovom a Čiernym Brodom v Podunajskej nížine. V prevažne poľnohospodárskej obci sa dnes úspešne rozvíja súkromné podnikanie, pravdepodobne aj kvôli výhodnej polohe v blízkosti okresného mesta bokom od hlavných komunikácií, ktorá zaručuje relatívny klud a pokojný život v nej.

Z dejín obce

Chotár obce bol osídlený už v dávnoveku, dôkazom najstaršieho osídlenia je neolitické sídlisko. Ďalšími archeologickými nálezmi sú kostrové hroby zo staršej doby bronzovej, laténske sídlisko, slovanský žiarový hrob zo VI. – VII. stor., sídlisko z IX. stor., staromaďarské kostrové pohrebisko z X. – XII. storočia a zaniknutá obec z XII. – XIV. storočia. Jedná sa pravdepodobne o pôvodnú obec, ktorá ležala v susedstve majetkov benediktínskeho pannonhalského opátstva a patriace k majetkom kláštora v Diakovciach. Z tohto obdobia je obec aj doložená, prvá písomná zmienka je z r. 1138 v kráľovskej listine Vojtecha II. ako Willa Qusout. R. 1214 sa obec spomína pod menom Cousoud r. 1223 ako Kosoud. V rokoch 1260-1270 sa obec dostáva do

Dobová pohľadnica z r. 1940

*Interiér kostola pred
obnovením*

súkromných rúk, keď ako tunajší zemepán sa spomína Écs Mohofi (koso-di). V tom čase sa dedina píše pod menom Kosyd a Kousyd (1265 a 1267). R. 1293 sa Košúty spomínajú ako majetok syna Kozmu Kosodyho Pavla.

Na začiatku XIV. storočia sa obec čiastočne stala majetkom hradu Bratislava, ktorú kráľ Karol I. daroval Bogárovmu synovi Martinovi, r. 1334 tu nachádzame syna študenta Petra Mykeho. Miestnym zemepánom patrila dedina aj neskôr, ale usadzovali sa tu aj zemaniam z okolitých obcí. V súpise z r. 1553 sa ako majitelia obce spomínajú rodiny Hegyi-ovcov a Szobonyovcov, dane tu platilo 14 pôrt. R. 1555 donáciu na obec dostal Jakub Olgyai. Neskôr na tunajšie majetky dostane donáciu aj Blažej Török a obec je zapísaná pod menom Kossolth. Prvé slovenské a poľské rodiny sa sem prisťahovali a usadili na začiatku XVII. storočia ako čeladníci pracujúci na panstvách. Tieto rodiny boli evanjelického náboženského vyznania, ale za arcibiskupa Mikuláša Oláha a neskôr za arcibiskupa Petra Pázmányho prešli na katolícke náboženské vyznanie.

Zdá sa, že obec za tureckých nájazdov veľa trpela a bola viackrát vyrabovaná, veď tureckí vyberači daní tu zaznamenali štyri domácnosti platiace dane (János Bene, Miklós Bene, István Takács a Mátyás Takács). Dedina zapísaná pod menom Kosúti, patrila do ejáletu Nové Zámky, náhije Šaľa a sandžaku Nové Zámky. Neskôr boli Košúty dosídľované a časť obce sa stala majetkom rodu Esterházyovcov. Časom sa Košúty stali typickou zemianskou obcou, ktorú vlastnili mnohé zemianske rodiny (Jezerniczky, Balogh, Duchon, Thédy, Fekete, Liptay, Somogyi, Lelovics, Kiss, Burián, Thúróczy, Ábrahámffy, Simonyi). Meno obce v podobe Kossuth bolo prvýkrát zapísané v kanonickej vizitácii z r. 1713. R. 1744 zničila víchrica spolu s krupobitím úrodu. Od r. 1789 je v obci kaplánstvo, prvým kaplánom bol Ján Zrutek. R. 1828 bolo tu 71 domov a 513 obyvateľov. Obyvateľstvo obce sa zaoberalo poľnohospo-

dárstvom, v XVIII. a XIX. storočí tu bol rozšírený chov oviec. Po zrušení poddanstva mohli na vlastnej pôde hospodáriť viaceré rodiny (Absolon, Csizmadia, Fóka, Csömöz, Fehér, Sárkány, Peller, Vrábel, Lamos, Tóth, Telekes, Rezéky, Szüllő, Usák, Morovics, Csizmár), ktoré sa už vlastne ani neodlišovali od drobných zemanov (Kántor, Kovács, Kürtösy, Szabados, Vashegyi). Po potlačení maďarskej revolúcie 1848-49 sa viedeňskej cisárskej kamarile nepáčilo meno obce pripomínajúce priezvisko legendárneho revolucionára Lajosa Kossutha. Preto cez biskupa Michala Feketeho chcela, aby meno obce bolo zmenené na staré Kossolth, ale pre odhodlanie občanov sa tak nestalo. Relatívne pokojný život v obci neskôr rušili hlavne rôzne epidémie a prírodné katastrofy a veru bolo ich akurát dosť. Veľmi významným dátumom pre celé okolie je rok 1867, keď bol založený diecejský cukrovar. Ten zanedlho v okolí získal majetky, kde zavádzal najmodernejšie spôsoby pestovania poľnohospodárskych plodín, hlavne cukrovej repy. V chotári obce r. 1890 vlastnil 304 katastrálnych jutár pôdy, ďalšími väčšími zemepánmi boli Július Ábrahámffy (161 k.j.), Jakub Adler (293 k.j.), barón Ján Fekete (336 k.j.), Augustín Thúröczy (122 h.j.) a košútske spolumajiteľstvo (107 k.j.). V tejto poľnohospodárskej obci ale žilo aj viacero remeselníkov (obuvník, krajčír, remenár, kováč, kolár, holič, mäsiar, obchodník, krčmár, murár, strojný zámočník, pekár, stolár). V Košútoch na prelome XIX. a XX. storočia bola zriadená žandárska stanica. Aj v 2. polovici XIX. storočia sa tu usadzovali slovenské rodiny, ktoré sem chodili za ná denníckou prácou hlavne na veľkostatok diecejského cukrovaru. Veľkostatkári neskôr vydávali časť svojich majetkov do prenájmu, tak tu hospodárili aj Jozef, Eugen a Leó Sternovci, Ladislav Varga a Michal Lukovics.

Život v obci zásadne zmenilo vypuknutie I. svetovej vojny v r. 1914.

*Kaštieľ Ábrahámffyovcov
(začiatok 20. stor.)*

Na jej bojiskách padlo 49 občanov (Karol Abszolon, František Adamovics, Ernest Bíró, Ludovít Bittó, Peter Bódis, Jan Bohácsek, Martin Bohácsek, Ján Bordovács, Alexander Bordovács, Gašpar Bögi, Rudolf Budiács,

František Csepreghy, František Cservenka, František Gyöngy, Adam Horváth, Vendelín Horváth, Jozef Istvánovics, Jozef Jenicsek, Štefan Kertész, Jozef Kertész, Štefan Kiszela, Jozef Kiszela, Ignác Kiss, Štefan Kiss, Michal Kolencsik, Štefan Kovács, Július Kozmér, Anton Marcsek, Ludovít Morovics, Jozef Nagy, Ferdinand Németh, Štefan Parák, Jozef Podolán, Lukáč Popluhár, Ignác Szüllő, Alojz Teplický, Jan Teplický, Michal Teplický, Ignác Tóth, Jozef Uhrovics, Ján Valent, Jozef Vanícsek a Ludovít Zrubec). Po r. 1918 sa obec stala súčasťou I. ČSR a život v nej sa začal nápadne meniť. Po usporiadaní povojnových pomerov a prebratí štátnej moci Čechmi sa začal prudký kultúrny rozvoj Košútov. R. 1920 občania slovenskej národnosti založili Ligu, poriadali veselice, bály a vôbec starali sa o kultúrne vyžitie obyvateľov v obci. Maďarská časť obyvateľstva už dávnejšie hrávala divadelné hry a v zimných mesiacoch žila čulým kultúrnym životom. Po vzniku I. ČSR prebehla v nej pozemková reforma, keď čiastočne boli rozparcelované veľkostatky. Do obce sa prisťahovali slovenské a moravské rodiny kolonistov (Strýček, Dejj, Šrámek, Michli, Kozák, Dubina, Šiška). Pôvodné obyvateľstvo prijalo prišielcov pokojne. R. 1926 bol založený tunajší dobrovoľný hasičský zbor, r. 1928 futbalový klub a organizácia mladých komunistov. R. 1929 československé vojsko poriadalo v okolí manévru, prezident T.G. Masaryk mal svoj pozorovací stan na lúke v Sládkovičove, kde kedysi stála továreň na spracovanie konope. Manévry sa skončili v Dolných Salibách. Počas manévrov prezident Masaryk navštívil aj obce Košúty, pobudol u barónky Edity Feketeovej a potom cestoval ďalej. Strom pod ktorým prezident sedel sa miestne nazýval Masarykov strom a ten nedávno bol trestuhodne vypálený (po r. 1990). Tohto roku

bol založený kultúrny spolok Maďarov na Slovensku, ale mal málo členov a našťudoval len jednu divadelnú hru. R. 1930 tu vznikla skautská skupina, ktorá sa rozpadla r. 1942 a dychovka pod vedením p. Csájiho z Bernolákova. Druhým kapelmajstrom bol p. Oravec z Hegyu. Súbor sa na konci 30. rokov XX. storočia rozpadol. V obci a jej okolí často štrajkovali robotníci hlavne dioseckého cukrovaru, silnú pozíciu tu mala komunistická strana. Jeden z nich, dňa 25. mája 1931 dopadol tragicky, keď po salve četníkov padli traja robotníci a viacerí boli zranení. Na vine boli obe zúčastnené strany, ale nezodpovedné jednanie vodcov štrajku a arogantné správanie sa robotníkov z Hegyu spôsobili napätú atmosféru a smrť troch ľudí. Tragická udalosť do dejín prešla pod menom „Košútska salva“. Po Viedenskej arbitráži od 1. novembra 1938 obec pripadla Maďarsku a tak nečudo, že rodiny slovenských a moravských kolonistov sa z Košútov odsťahovali. V tom čase malo spotrebné družstvo HANZA 73 členov. Maďarské vojsko sem vtiahlo 8. novembra 1938. R. 1939 ostrihomský arcibiskup Jusztinián Serédy posvätil pomník obetiam I. svetovej vojny (Socha hrdinov) a bol pohostený na tunajšej rímskokatolíckej fare. V tomto roku bola založená organizácia „Levente“ (Junák) na vojenský výcvik mladých 3. novembra 1944 nyilási sústredili 39 tunajších občanov židovského pôvodu a odvliekli ich do koncentračného tábora. Sovietske vojsko do obce vpochodovalo 1. apríla 1945. II. svetová vojna si vyžiadala z radov tunajších občanov krutú daň, 29 životov Košúťanov (Ľudovít Dobos, Imrich Bohácsék, Imrich Rapand, Ľudovít Rapand, Alojz Tóth, Eugen Modrovics, Jozef Hanák, Tibor Petrovics, Tibor Fóka, Jozef Foltanovics, Dezider Macala, Ján Bosnyák, Anton Vavró, Ferdinand Németh, Július Németh, Ján Kiss, Štefan Kurucz, Melichar Tóth, František Sárkány, Michal Sárkány, Ernest Bittó, František Király, Jozef Csizmárik, Jozef Cservenka, Viktor Kasala, Alexander Végh, Alexander Otruba, Gašpar

Nádvorie kúrie Feketeovcov

Ötvös, Jozef Parák, Jozef Oravec, Ján Susla).

V rušných povojnových rokoch bolo obyvateľstvo maďarskej národnosti na Slovensku zbavené občianskych práv, zavreté školy s maďarským vyučovacím jazykom. Na

svoje majetky sa postupne vracali kolonistické rodiny, ktoré odtiaľ odišli r. 1938. Ale prišli aj iné slovenské rodiny. R. 1945 bol tu založený semenársky ŠM a miestny odbor Matice slovenskej. Na začiatku októbra 1945 bolo viacero tunajších občanov maďarskej národnosti poslaných na práce do Čiech. Akoby nebolo dosť problémov a slz, v chotári obce sa stala veľká železničná nehoda, 19 mŕtvych je pochovaných na miestnom cintoríne. Počas jari 1946 prichádzali ďalšie slovenské rodiny (Strýček, Pajank, Sčúri, Sirota, Oravec, Šuška, Štefíček, Fekula, Lovci, Mihálik). Zanedlho nastal čas repatriácie a deportácií. Do Maďarska bolo vysťahovaných 17 rodín (4 rodiny Petrovicovcov, Dudás, Vrábel, Fóka, Cservenka, Dobos, Gregorovics, Bottlik, Harer, Varga, Uhlárik, Vavró, Engelhart, Bózisng). Miesto nich prišlo z Maďarska 11 slovenských rodín (Karkuš, Francisci, Kozák, Urbančok, Lehotský, Karas, Bedník, Sepeši, Števo, dve rodiny Gzťanov a Tóthovcov). R. 1948 bola otvorená ZŠ s maďarským vyučovacím jazykom a obyvateľom maďarskej národnosti vrátené občianske práva. V obci bolo zriadené notárstvo, ktoré dovtedy sídlilo v Čiernom Brode. R. 1948 boli založené ČSM a neskôr aj Československý červený kríž. Pomery v obci sa postupne usporiadali a začal sa nový prudký rozvoj Košútov. R. 1950 bolo založené tunajšie JRD, ktoré neskôr prešlo zložitým vývojom (r. 1973 sa zlúčilo s JRD v Čiernom Brode, Mostovej a Čiernej Vode, r. 1975 majetok JRD v Košútoch prevzal ŠM, dnes na časti jeho pôdy hospodári niekoľko súkromne hospodáriacich poľnohospodárov). R. 1956 postihla obec povodeň, vyliali sa vody Dudváhu, ale škody boli onedlho odstránené. Významným bolo r. 1957 založenie CSEMADOKu, ktoré tu rozvíjalo kultúru. Pri tejto organi-

zácii pôsobil ženský spevácky zbor, ktorý pri svojich vystúpeniach získal nejedno ocenenie. V rokoch 1957-1959 bol postavený nový kultúrny dom, ktorý sa stal pozitívnym faktorom zvyšovania kultúrnej úrovne

obce, často sa tu poriadali veselice, divadelné predstavenia a pod. R. 1962 sa začalo so stavbou obchodného domu Jednoty. Pribúdalo nových rodinných domov v rámci individuálnej bytovej výstavby. Začalo sa s úpravou ciest, úsek vedúci zo Sládkovičova do Čierneho Brodu dostal asfaltový povrch. R. 1963 sa opäť vyliali vody Dudváhu. Po katastrofálnej povodni Podunajska r. 1965 pomáhala pri odstraňovaní škôd aj naša obec, niekoľko rodín tu bolo dokonca ubytovaných. Plocha pred kultúrnym domom bola upravená na park a oplotená. R. 1967 sa začalo s úpravou chodníkov. Rok 1968 priniesol nové nádeje na slobodný život, ale vpád vojsk Varšavskej zmluvy ich pochoval. Nečudo, že pracovníci tunajšieho JRD poslali generálnemu konzulátu ZSSR v Prahe ostrý protestný list tak ako tisíce ďalších organizácií a osôb. Daromne, ich hlasy neboli nikdy vypočuté. R. 1968 bola v obci založená hudobná kapela, ale zakrátko sa rozpadla. V rokoch 1972-1976 bola postavená nová budova MNV (dnes obecný úrad), v ktorom získala priestory aj pošta, v rokoch 1974-1975 bol postavený nový dom smútku a obec bola napojená na vodovodnú sieť. R. 1976 bolo rozšírené verejné osvetlenie, r. 1981 postavený amfiteáter a v dome č. 384 otvorená vlastivedná expozícia. Občania pracujú hlavne v poľnohospodárstve, ale za prácou chodia do priemyselných podnikov v okolitých mestách. Rok 1990 priniesol nové nádeje, padla vláda komunistickej strany. Neskoršie obdobie prinieslo mnoho pozitívneho (sloboda náboženského vyznania, zrušenie cenzúry tlače, zakladanie nových strán a pod.), ale aj nežiadúce javy (nezamestnanosť, inflácia a pod.). R. 1991 bola zrušená tunajšia pobočka Slovenskej sporiteľne, ktorá bola v obci zriadená v r. 1955, s problémami zápasí aj poľnohospodárstvo.

Dom Kozmovcov

Hoci vedenie obce sa sústavne borí s nedostatkom financií, úspešne sa tu rozvíja súkromné podnikanie. Stavajú sa nové budovy, rozhodne krajšie ako z predchádzajúceho obdobia a zlepšuje sa vzhľad obce.

Zaujímavý je vývoj počtu obyvateľstva v obci. R. 1869 tu žilo 825 obyvateľov, r. 1880 sa ich počet zvýšil na 1055 a tento pozitívny trend vlastne trvá dodnes. R. 1900 v obci bývalo 1297 ľudí, r. 1930 sa ich počet nepatrne znížil na 1294, ale do r. 1948 sa ich počet zvýšil na 1434 duší a do r. 1970 dokonca na 1631 občanov.

Príroda

Chotár obce leží v Podunajskej nížine na nive Dudváhu v nadmorskej výške 118-119 m, stred obce 119 m. Chotár je odlesnená nivná rovina s lužnými, prípadne černozeňmi pôdami. Rieka Dudváh rozdeľuje obec na dve časti (dedinu a za mostom). Vzácnym nálezom pravekej fauny chotára je nález mamutieho zubu z bani na štrk. V obci sa čiastočne zachovali tri anglické parky – jeden pri kaštieli Ábrahámffoyovcov z konca XIX. storočia, druhý za dnešným OÚ (pôvodne patrilo ku kúrii Edity Feketeovej) a tretí pri kúrii Feketeovcov je najrozsiahlejší.

Kultúrne pamiatky

Obyvateľstvo obce bolo vždy vyznavačom katolíckej náboženskej viery, ktoré na bohoslužby stáročia chodilo do románskeho kostola v susednej obci Hegy. Až v rokoch 1849-1851 bol na námestí obce postavený neorománsky rímskokatolícky kostol sv. Floriána za podpory biskupa Michala Feketeho. Je to jednolodový priestor s rovným uzáverom presbytéria, zaklenutý jedným poľom českej placky. Polkruhový víťazný oblúk tvorí priechod do lode, ktorá má rovný strop s iluzívnou nástennou maľbou. V presbytériu sú nástenné do lode troma

arkádami, má konvexno-konklávny parapet. Bočné fasády kostola členia veľké združené okná románskych tvarov. Veža vstavaná do hlavného priečelia spočíva na trpasličej galérii, ktorá prebieha cez celú šírku priečelia. Z hlavného oltára z polovice XIX. storočia s neogotickou architektúrou sa zachoval ústredný obraz sv. Floriána z obdobia okolo r. 1800. Pri poslednej úprave kostola bol odstránený bočný oltár Panny Márie z r. 1852, dnes je tu drevený procesiový kríž s letopočtom 1925 a 1945 s veľkým dreveným korpusom. Podobne v tom istom čase bola odstránená klasicistická kazateľnica z polovice XIX. storočia. V nikách jej parapetu boli plastiky štyroch evanjelistov. Krstiteľnica je klasicistická z polovice XIX. storočia, jej spodná časť je kamenná, na vrchnáku je plastika Krstu Krista z obdobia okolo r. 1800. Socha Piety nad krstiteľnicou je z obdobia okolo r. 1800, ostatné sochy sú novšie – Ježišovho srdca, Panny Márie kráľovnej, sv. Alojza a na chóre plastika sv. Terézie a sv. Imricha. Volné obrazy sv. Pavla, sv. Kataríny a sv. Dominika sú z polovice XIX. storočia. 14 obrazov zastavení Krížovej cesty pochádza zo začiatku XX. storočia a sú vo vyrezávaných drevených rámoch. Na chóre je organ z 2. polovice XIX. storočia, ktorý vyrobila firma Tattinger Ferenc z Nových Zámkov.

V obci sa nachádzala aj synagóga postavená na prelome XIX. a XX. storočia. Bola to poschodová obdĺžniková stavba v elektrickom slohu. Nad vchodom do synagógy bol reliéf šesťcípej hviezdy. R. 1950 bola budova zbúraná a na jej mieste postavený kultúrny dom.

Kaštieľ v parku (pred mostom) r. 1896 dal postaviť Július Ábrahámffy v neoklasicistickom slohu. Budovu rodina vlastnila do r. 1945, neskôr tu bol umiestnený domov dôchodcov. Kaštieľ je obdĺžniková poschodová bloková stavba dvojtraktovej dispozície. Hlavné priečelie má stredný plytký trojosový rizalit, nad ktorým bola stĺpová loggia. Pred rizalitom bola balustrádová terasa. Táto časť kaštieľa

Socha kráľa sv. Štefana v nike fary

bola zničená pri posledných prístavbách domova dôchodcov. Prízemie budovy člení pásová rustika a bosované okná. Na poschodí sú medziokenné výplne z režného muriva. Vstupná chodba prechádza stredom budovy a vyúsťuje jednak na schodište vedúce do poschodia, jednak do reprezentačnej sály. Miestnosti majú rovné stropy.

Kúriu z 2. polovice XIX. storočia dal postaviť barón Ján Fekete, podľa svedectva dnešnej majiteľky Eszter Feketeovej má budova okolo 300 rokov. Košúty dostal rod novou donáciou od kráľa 22. decembra 1609 po ženskej línii rodu

Bessenyeiovcov. Dnešná kúria je pomerne rozsiahla stavba situovaná do parku na pôdoryse s tvarom L. Pôvodne sa k budove pripájali samostatne stojace hospodárske budovy. Fasády kúrie členia lizénové rámy, obdĺžnikové okná s nadokennými a podokennými rímsami. Vstupné priečelie orientované do okrasnej záhrady má otvorenú pilierovú chodbu. Miestnosti radené za sebou majú rovné stropy. V miestnostiach kúrie sa dodnes zachovalo niekoľko kusov pôvodného historického nábytku.

Klasicistickú kúriu v polovici XIX. storočia dala postaviť grófka Katarína Esterházyová. Budova sa neskôr dostala do rúk rodiny Bencsikovcov, potom Sipekyovcov a od začiatku XX. storočia bol jej majiteľom Aladár Fekete a jeho dcéra Edit. R. 1928 barónku Edit Feketeovú tu navštívil prvý prezident ČSR Tomáš Garrigue Masaryk. Po roku 1945 budovu do užívania dostal semenársky ŠM, po r. 1960 bola zachovalá kúria zbúraná a na jej mieste postavená nová stavba MNV, dnes OÚ. Kúria bola prízemná budova na pôdoryse s tvarom L a viacerými prestavbami pozmenenou dispozíciou. Šesťosová hlavná fasáda, ktorú členili lizénové rámy, obdĺžnikové okná v šambránach s podokennými rímsami, mierne vystupujúci rizalit zakončený trojuholníkovým tympanónom a lemovaný pilastrami s rímsovými hlavicami.

V oknách boli kované mreže. Hlavný vstup bol vo dvore v spojnici oboch krídel, hlavné krídlo malo na nádvornom priečelí verandu. Vo všetkých miestnostiach boli rovné stropy.

Jednou z najstarších budov obce bola hlavná stavba poštového majera, pravdepodobne pôvodná budova barokového kaštieľa Esterházyovcov z XVIII. storočia. Neskôr stavba bola upravená na dostavníkovú stanicu, po nej tu bola pošta. V hlavnej budove boli aj hostovské izby, v nich tajné skrýše na ukrytie vzácných predmetov ubytovaných hostí. K budove patrila koniareň a stodola. R. 1946 bola stavba prestavaná na byty a po r. 1963 zbúraná. Poštový majer stál neďaleko dnešnej MŠ. Bola to prízemná baroková budova na pôdoryse s tvarom L, ktorá po mnohých prestavbách stratila svoj pôvodný výzor.

Kúriu č. 202 dal začiatkom XIX. storočia postaviť Dr. Kiss Alexander, neskôr bola viackrát prestavaná. Za I. ČSR bola v budove umiestnená materská škola, ktorá je v nej dodnes. Kúria je prízemná obdĺžniková stavba, po dostavbe po r. 1970 už s pôdorysom tvaru L. Šestosová hlavná fasáda, ktorú členia bosované lizény, pásová rustika a obdĺžnikové okná v šambránach s nadokennými a podokennými rímami, má stredný plytký rizalit zakončený trojuholníkovým štítom, na ktorom je maľba Panny Márie s dieťaťom. Dvorová časť stavby je úplne zmodernizovaná.

Na mieste dnešného domu služieb stála kúria Jezerniczských postavená v polovici XIX. storočia. Stavba neskôr prešla do majetku Augustína Thúröczyho. R. 1926 kúriu kúpil Andrej Strýček z Čadce. Stavba bola r. 1987 zbúraná. Bola to prízemná budova na pôdoryse s tvarom L, vo dvorovej časti s otvorenou pilierovou chodbou. Na mieste dnešnej požiarnej zbrojnice stála kúria Vízkeletiovcov (Július a Jakub), podobná predchádzajúcej stavbe. Kúria Kissovcov z polovice XIX. storočia stála pri dnešnej MŠ, do tejto rodiny sa neskôr priženili

Mauzóleum rodinz Feketeovcov

Kaplnka sv. Jána evanjelistu

Dudásovci, poslední majitelia stavby boli Lehotskí. Prízemná budova na pôdoryse s tvarom L bola po r. 1997 zbúraná.

Najstaršou známou budovou obce bola kúria (č. 58), postavená r. 1514 a jej prvým známym majiteľom bol akýsi Fehér R. 1526 stavba krytá trstinovou strechou zhorela do tla, zachovali sa len obvodové múry. Nový majiteľ stavbu obnovil a zakryl slamennou strechou. Druhým známym majiteľom kúrie bol veľmož Báthory, vlastníaci celý chotár obce. Tak ako sa vyvíjali dejiny Uhorska, tak sa aj menili vlastníci objektu. Zaujímavou skutočnosťou je, že účastník Martinovicsovho sprisahania r. 1795 bol aj František Szentmarjai, jeho príbuzný bol v tom čase majiteľom domu. Takže aj sem viedli určité nitky tohto sprisahania. Po jeho odhalení cisárske vojsko na dlhší čas obsadilo obec Košúty. Z neskorších majiteľov je hodno spomenúť rakúskeho pána Milla, ku ktorému sa viaže chotárny názov malý a veľký Mill, čiže majer Zúgó. Dom bol nezodpovedne zbúraný r. 1961, hoci jeho historická hodnota bola značná a na jeho mieste bol postavený obchodný dom.

V obci sa nachádzalo viacero panských domov rodín Gregorovicsovcev (dva domy), Bottlikovcov, Petrovicsovcev. Budova bývalého vlastivedného domu (č. 384) bol panský dom z polovice XIX.

storočia, ktorý postavila rodina Kozmovcov. Je to prízemný dom na pôdoryse s tvarom L, do dvora otvorený pilierovou chodbou. Pätosová hlavná fasáda je členená obdĺžnikovými oknami v šambránach s nadokennými a podokennými rímsami. Na oknách boli do r. 1992 plechové špalety. Na korunnej rímse je pravidelne rozložených päť ružíc. Miestnosti majú rovný strop. K domu prilieha komora, maštal a šopa. Vo dvore samostatne stojí pec na pečenie chleba. Budova je názorným príkladom obydlija bohatšieho gazdu v obci. Po r. 1990 bola v dome vlastivedná expozícia múzea v Galante zrušená a objekt sa dostal do súkromných rúk. Dom je v zlom stave a hrozí mu zánik.

V miestnom cintoríne sa nachádza baroková kaplnka sv. Jána evanjelistu, ktorú dal postaviť ostrihomský kanonik Ján Újvendégly na vlastné náklady r. 1756. Mali tu byť zadarmo pochovávaní členovia rodiny a za poplatok 6 forintov cudzí. Kaplnka je dnes v zlom stave a krypta je prázdna bez náhrobných tabúl. Vchod do krypty kryla kamenná doska s erbom Újvendéglyovcov, ale tá je zlomená na dva kusy. Kaplnka je jednolodový priestor so segmentovým uzáverom zaklenutým náznakom kupoly a pruskou klenbou. Fasády objektu sú jednoduché, členené polkruhovo zakončenými oknami, na nároží pilastrami s rímsovou hlavicou. Hlavná fasáda je zakončená trojuholníkovým murovaným štítom, na ktorom sú dve niky, dnes prázdne. Nad kamenným portálom vchodu do kaplnky je reliéf erbu staviteľa objektu. Vedľa sa nachádza mauzóleum rodiny Kissovcov, ktorú r. 1885 dal postaviť pre svoju manželku Rózu rod. Vierbelovú Alexander Kiss. R. 1900 tu bol pochovaný aj on. Kaplnka je malá neoklasicistická štvorcová stavba, ktorej fasády členia pilastre s rímsovými hlavicami a oválne okná v šambránach s klenákom. Hlavná fasáda je zakončená trojuholníkovým tympanónom, na ktorom je reliéf erbu zemianskej

Židovský cintorín

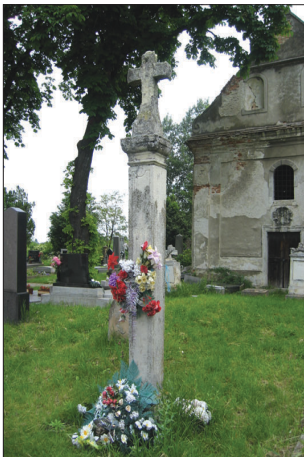
rodiny Kissovcev. Neogotické mauzóleum v parku kúrie dala r. 1903 postaviť barónka Michaela Feketeová. Je to menšia stavba obdĺžnikového pôdorysu s polygonálnym uzáverom zaklenutý preudogotickou klenbou.

Fasády členia lomené okná v šambránach a pásová rustika. Steny budovy podopiera rad oporných pilierov. Hlavná fasáda, pred vchodom ktorej je menšia terasa je zakončená trojuholníkovým tympanónom s reliéfom erbu Feketeovcov (z Galanty).

Vedľa kostola sa nachádza budova rímskokatolíckej fary, postavená v polovici XIX. storočia. Je to obdĺžniková poschodová budova, ktorej fasády členia obdĺžnikové okná v šambránach s podokennou rímsovou a lizénovou rámy. V nike fasády je socha kráľa sv. Štefana, v časti budovy je dnes krajčírstvo.

Pri kostole stojí klasicistický Trojičný stĺp postavený r. 1826 Ladislavom Kántorom. Na vysokom stĺpe je osadené súsošie sv. Trojice, na podstavci bola socha sv. Jána Nepomuckého, ktorú ktosi nezodpovedný okolo r. 1970 rozbil. Dnes sa na jej mieste nachádza soška Panny Márie. Vedľa kostola je pamätník obetiam I. svetovej vojny postavený r. 1939 a je dielom sochára Klindu. Na tabuli z čierneho mramoru je 49 mien obetí. Na podstavci je plastika umierajúceho vojaka, nad ním stojí Ježiš Kristus. Vedľa je držiak na zástavy. Na jeseň r. 1939 pamätník vysvätil ostrihomský arcibiskup Jusztinián Serédy. R. 1969 bol pamätník doplnený tabuľou s menami 29 obetí II. svetovej vojny. Medzi nimi chýba meno Štefana Kurucza. Ústredný pieskovcový kríž cintorína bol postavený r. 1758 a je zasvätený rodákom, ktorí nezomreli na rodnej hrude. Barokový prícestný kríž (pri ceste na Čierny Brod, m.č. Fityka) bol postavený r. 1771 a pôvodne stál pri kostole. R. 1895 bol znovupostavený veriacimi obce, r. 1956 kríž víchor zničil, ale bol opravený a prenesený na dnešné miesto. Kríž je zasvätený

proti prírodným katastrofám. Pri ceste na bývalú železničnú stanicu sa nachádza prístenný kamenný kríž s liatinovým korpusom, dole s reliéfom Piety. Na začiatku XX. storočia ho vyrobila firma Birkmayer z Győru. Kríž postavili veriaci obce, aby sa tu zastavili cestou na púť do Mariánky a domov pomodliť sa. V m.č. Fityka stáli tri „cholerové“ kríže, postavené na pamiatku obetí cholerovej nákazy. Kvôli stavbe sušiarne JRD boli kríže nezmyselne zničené. Pri dnešnom dvore šľachtiteľskej stanice stála socha sv. Jána Nepomuckého, ktorá bola odtiaľto odstránená a osadená na podstavci

Trojičného stĺpu (dnes zničená). Pri ceste do osady Hegy stála socha sv. Michala z XIX. storočia. Po jej poškodení tu bol osadený kríž bez korpusu (zvaný Vakkereszt – Slepý kríž). Ale aj ten kvôli nedostatočnej údržbe zanikol. Pri ceste na bývalú železničnú stanicu stál 3 m vysoký obelisk z r. 1664 s iniciálkami HAD. Na konci 60. rokov XX. storočia na rozkaz predsedu miestneho JRD bol obelisk zhodený a zakopaný. V cintoríne sa zachovali náhrobníky rôzneho druhu (platne, kríže, reliéfy). V židovskom cintoríne sú náhrobníky doskového tvaru z XIX. a 1. polovice XX. storočia z ružového a sivého mramoru. Pomník s bustou Štefana Majora je z r. 1966 od sochára Vojtecha Bađuru, miestneho rodáka. Na stene kultúrneho domu sú osadené dve pamätné tabule udalostí 25. mája 1931 z r. 1965 v slovenskej a maďarskej verzii. Tu je aj pamätná tabuľa oslobodenia obce sovietskou armádou 31. marca 1945, odhalená r. 1970. Pred budovou obecného úradu je pomník udalostí r. 1931 od sochára Emila Venkovaz r. 1985. Pieskovcová plastika symbolizuje štrajk tunajších robotníkov a tri hroby zastrelených.

Kríž miestnej časti Fityka

Ostatné stavby obce

Dôležitou stavbou obce je škola, ktorá sa tu prvýkrát spomína r. 1867 na mieste dnešného domu č. 190. Druhá škola stála na parcele kultúrneho domu. Dnešná škola bola postavená r. 1921 ako prízemná obdĺžniková budova, ktorá r. 1951 bola zvýšená o poschodie. Pôvodne sa v nej vyučovalo v maďarskom jazyku, prvý známy učiteľ bol Viliam Renda. Slovenská trieda tu bola otvorená v 30. rokoch XX. storočia za pôsobenia učiteľa Jána Bendu. Po II. svetovej vojne školu navštevovali ročníky 1. – 5. ZŠ, neskôr iba 1. – 4. Starší žiaci navštevovali školy v Sládkovičove alebo Čiernom Brode. Prvá budova požiarnej zbrojnice stála v záhrade r.k. fary, hasičský dobrovoľný zbor tu bol založený r. 1926 napriek tomu, že požiare v obci neboli časté. Zbor mal sprvu len ručnú vodnú striekačku. Nová budova požiarnej zbrojnice bola postavená r. 1951. Je to jednoduchá prízemná obdĺžniková stavba s trojpodlažnou pozorovacou vežou. Tunajší požiarnický zbor sa r. 1970 rozpadol.

Obec mala aj svoju železničnú stanicu. Železničná trať z Viedne do Budapešti cez Bratislavu bola verejnosti odovzdaná do užívania 16. decembra 1850 a prechádzala aj cez chotár obce Košúty. Tunajšia železničná stanica bola postavená neskôr, pravdepodobne koncom XIX. storočia v súvislosti s rozvojom tunajšieho poľnohospodárstva, keď začal tu pôsobiť diosecký cukrovar s predajom jeho produktov. Služby železníc hojne využívalo aj tunajšie obyvateľstvo, napr. keď chodilo na púte do Mariánky. Budova železničnej stanice bola menšia prízemná obdĺžniková stavba viackrát prestavaná. Okolo r. 1985 bola zrušená a samotná stavba rozobraná na stavebný materiál. Cez chotár obce viedla aj malá priemyselná železničná trať dioseckého cukrovaru zo Sládkovičova do Čierneho Brodu, neskôr predĺžená do Hegyu a Veľkých Úľan. Po r. 1945 bola prevádzka na trati zrušená. Dodnes sa

z nej zachovali len nepatrné zvyšky (betónové piliere nadjazdov a pod.).

Svedectvom vysokej úrovne poľnohospodárstva v obci je zachovaná sýpka Feketeovcov postavená na konci XIX. storočia neďaleko ich rodového sídla. Obdĺžniková poschodová stavba sa v pomerne dobrom stave zachovala dodnes. Z pôvodného majera Esterházyovcov (za mostom) sa vyvinul dvor šľachtiteľskej stanice v Sládkovičove – Novom Dvore. V tunajšom dvore bola vyšľachtená odroda pšenice „Košútka“, povolená r. 1956 a reštingovaná r. 1968. Táto odroda v čase jej vyšľachtenia bola

veľmi progresívnou odrodou pšenice u nás. Zaujímavé stavby stoja vo dvore domu č. 45, ktorý pôvodne patril mäsiarovi Leó Sternovi. V prednom krídle bol obchod a za ním byt vlastníka domu. Vzadu bola prístavená koniareň a sýpka, obe z neomietnutých tehál. Za nimi stála stavba šopy. Podľa dátumu na koniarni boli tieto budovy postavené r. 1904. Na rieke Dudváh klepotal vodný mlyn, postavený v XIX. storočí a r. 1906 rozobratý. V tom čase už nemohol konkurovať parným mlynom dieoseckého cukrovaru. Navyše, keď po regulácii rieky Dudváh stratil hnaciu silu vody Dudváhu. Obec ako jedna z prvých sa stala členom spotrebného družstva HANZA, zrejme už r. 1925 alebo nedlho potom. V prízemnej budove na pôdoryse s tvarom L a krytou sedlovou strechou je dnes hostinec. Stavba po mnohých úpravách stratila svoj pôvodný výzor.

R. 1924 bol cez rieku Dudváh postavený betónový most, ktorý už nezodpovedal súčasným nárokom dopravy a preto bol r. 1993 postavený nový most.

Trojičný stĺp

*Pamätník obetiam I. a II.
svetovej vojny*

Ľudová architektúra

Na konci XIX. storočia sa tu stavali hlinené domy s prednou a zadnou izbou a kuchyňou prístupnou z dvora. Komora mala tiež samostatný vchod z dvora. Hospodárske budovy boli hĺbkovo pristavené vo dvore. Pôvodne sedlové strechy s valbičkou boli pod slamou, ktorá bola neskôr vymenená za tvrdú krytinu. Niekoľko takýchto domov s kratším podstením do dvora sa zachovalo v miestnej časti „za mostom“ (napr. dom č. 423-424). Niektoré hlavné fasády domov boli zakončené jednoduchými trojuholníkovými doštenými štítmi. V novšej dobe sa vo dvoroch stavali aj letné kuchyne. V obci sa zachovali ľudové domy hlavne z prvej polovice XX. storočia, ktoré nadväzujú na staré dispozície, niektoré sú stavané po šírke do ulice. Sú to dvojosové prízemné obdĺžnikové domy, väčšinou hlavné fasády majú zakončené došteným alebo murovaným štítom. Oba typy domov sú do dvora otvorené pilierovou chodbou, niektoré z nich boli neskôr zasklené. Domy majú tvrdú vakovku, alebo aspoň farebné líčenie. Dom č. 15 má trojuholníkový murovaný štít, na ktorom sú dva malé vetracie otvory v šambránach. Dom č. 392 má doštený trojuholníkový štít, na ktorom sú vyrezané motívy kalicha, srdca, kríža, mesiaca a hviezdy.

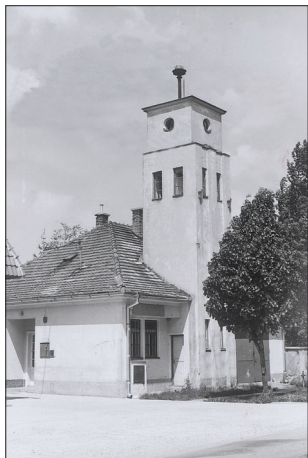
Významné osobnosti obce

Jožef Ábrahámffy 11. februára 1760 získal erbovú zemiansku listinu. Ján bol košútskym zemepánom a pred r. 1848 slúžnym. Zomrel na konci 60. rokov XIX. storočia. Nakoľko sa tešil značnej obľube v župných kruhoch, po jeho smrti syna Júliusa zvolili za člena župnej komisie, neskôr bol aj župným vyslancom.

Pre rod Burianovcov (zeman a barón z Rajca) získali erbovú zemiansku listinu Juraj a Melichar r. 1604 od kráľa Rudolfa. V súpise z r. 1755 sa Ladislav spomína medzi zemanmi Bratislavskej župy.

V Košútoch už na začiatku XVIII. storočia býva Ján Ignác (1808 - ?) v 30. rokoch XIX. storočia a r. 1861 bol tabulárnym sudcom, potom právnikom panstva Bratislavskej župy, po r. 1867 člen administratívnej a viacerých župných komisií. Bol zástancom liberalizmu. Jeho manželkou bola Karolína Kissová. Brat Štefan (1818-?) bol v rokoch 1840-1848 tabulárnym sudcom, potom druhý právny zástupca, neskôr od r. 1861 opäť tabulárny sudca a po r. 1867 člen župnej komisie. Pavol (1844- po 1912), Ignácov syn, r. 1897 bol slúžnym, na prelome XIX. a XX. storočia prísediaci kráľovskej súdnej tabule, hlavný zapisovateľ Uhorského osvetového spolku a člen župnej komisie. Napísal množstvo článkov a statí. V Košútoch pôsobil do r. 1871. Jeho syn Pavol bol hlavným slúžnym Bratislavskej župy. Jeho brat Štefan (1851-1922) začal svoju diplomatickú kariéru ako praktikant na konzuláte v Káhire, r. 1872, neskôr podkonzul v Bukurešti a Belehrade, potom hlavný konzul v Moskve, diplomatický agent v Sofii, vyslanec v Aténach. R. 1900 získal titul baróna, r. 1903 sa stal skutočným tajným radcom, keď sa stal aj spoločným ministrom financií, r. 1912 sa tejto funkcie vzdal. R. 1913 sa stal v Tiszovom vládnom kabinete ministrom pre kráľovské veci. Bol aj cisársko-kráľovským komorníkom a guvernérom Bosny a Hercegoviny.

Požiarna zbrojnica

Prvým známym členom rodu Feketeho (z Galanty) bol Benedik, spomínaný už r. 1360. Jeho syn Mikuláš bol jedným z dvoranov a potom Michal bol kapitánom delostrelectva vynikajúceho vojvodu Jána Hunyadyho na konci XIV. a v prvej polovici XV. storočia. Počnúc ním je rodokmeň rodu nepretržitý. Martin sa vyznamenal pri obrane hradu Eger proti Turkom, za čo dostal od kráľa Rudolfa 11. novembra 1590 donáciu na majetky v Galante a Gáni spolu s rodom Esterházyovcov. Martin Fekete sa oženil s Potentiou Bessenyeiovou, podobne po ženskej línii

Bessenyeiovcov dedili aj Esterházyovci. 22. decembra 1609 rody Esterházyovcov, Feketeovcov, Baloghovcov a Nagyovcov ako dedičia po ženskej línii rodu Bessenyeiovcov dostali novú donáciu na majetky v Gáni, Košútoch a Zilasi. Rod Feketeovcov si za svoje hlavné sídlo zvolil Košúty. Členovia rodu zastávali viacero významných funkcií nielen v Bratislavskej župe, ale aj z krajinského hľadiska. Juraj (1711-1788) bol krajinským sudcom, r. 1760 získal titul grófa. Vnukom Františkom grófska línia rodu vymrela. Zo zemianskej línie rodu je významným členom Martin (1742-1825), prísediaci kráľovskej súdnej tabule, pokladník krajinskej nadácie. Jeho manželkou bola Rozália Vichtelová. Michal (1784-1866) bol titulárnym biskupom, zástupca ostrihomského arcibiskupa. Bol sprostredkovateľom vyrovnania medzi Uhorskom a Rakúskom, finančne podporil stavbu kostola v Košútoch. Aj bratranec Ján (1813-1903) podporil spomenuté vyrovnanie, bol tajomníkom uhorskej dvorskej kancelárie vo Viedni, r. 1859 získal titul baróna. Jánova manželka bola Jozefa de Nuce. František (1796-1899) bol husárskym plukovníkom. Árpád (1845-1931) bol kráľovským okresným sudcom. Zoltán (1903-1965) bol veľkostatkárom a majiteľom továrne na likér a rum. Jeho manželka bola Eszter Nyáryová (1908), dnešná majiteľka kúrie a zručná maliarka. Aj Edit (1877-?) bola dobrou

maliarkou. Brat predchádzajúcej Msgr. Ernest Nyáry (1906-1987) bol 51 rokov misionárom v Bagdade, 16 rokov biskupom vo francúzskom Avone, kde je aj pochovaný. Bol častým návštevníkom kúrie v Košútoch.

Starší žitnoostrovský rod Olgyayovcov (z Oľdze) dostal r. 1256 od kráľa Béla IV. donáciu na obec Oľdza (Onga), ktorú im r. 1271 potvrdil kráľ Štefan V. R. 1553 Juraj dostal donáciu na majetky v obci Košúty. Členovia rodu zastávali dôležité funkcie v okresných a župných úradoch Bratislavskej župy. Juraj bol r. 1569 sudcom krajinského sudcu. Žigmund v rokoch 1832-1836 zastával úrad riadneho hlavného štátneho zástupcu, r. 1841 bol prísediacim krajinskej tabule tejto strany Dunajska v Trnave. S manželkou Teréziou Oroszovou mal syna Titusza (1812 Oľdza – 1868 Bácsopolya), r. 1839 bol hlavným notárom, potom v rokoch 1839, 1843 a 1847 vyslancom na krajinskom sneme, r. 1861 sa stal poslancom a v tom čase aj bratislavským podžupanom. R. 1862 mal sa stať krajinským sudcom, ale tento úrad odmietol, potom bol povereníkom s plnou mocou na panstve grófa Jána Zichyho. Do r. 1848 mal v Košútoch majetky, jeho manželka bola Júlia Budayová.

Rod Petrovicovcov pochádza z obce Kajal. Martin a Ján r. 1667 získali erbovú zemiansku listinu, Juraj je zapísaný v zozname z r. 1775 medzi zemanmi Bratislavskej župy. Ignác v rokoch 1832-1836 bol plateným župným prísažným, potom podsudcom, r. 1848 opäť zastával funkciu župného prísažného. R. 1861 bol slúžnym a r. 1867 zasa verejným poručníkom. Daniel bol v revolučným rokoch 1848-1849 domobrancom. 17. - 18. septembra 1848 so svojou skupinou šiel proti malej stráži slovenských dobrovoľníkov, ktorá táborila v Trstíne a Jablonici. Petrovicsova skupina sa stretla s domobrancami z Trnavy, Tomášikova, Sládkovičova a Košútoch, ktorých podporovala Csekoprieriho stotina. Pri zrážkach Petrovics zastrelil českého študenta, veliteľa skupiny slo-

Hospodársky dvor Leó Sterna

venských dobrovoľníkov. Ignácov syn Július bol námestníkom štátneho zástupcu, na jeho miesto neskôr nastúpil mladší syn Edmund.

Rod Bencsikovcov (z Birvenike) sa v Bratislavskej župe usadil v 1. polo-

vici XVIII. storočia, keď dedil po rode Szegedyovcov. Rod Jezericzkyh (z Jazernice) pochádza z Turčianskej župy ako jeden z najstarších rodov Turca, ktorý neskôr presídlil do viacerých žúp Uhorska. Od polovice XVIII. storočia bol zemepánom v obci Báhoň, Hegy a Košúty. Rod Thúröczyovcov (z Dolných Krškán) pochádza z Nitrianskej župy, kde sa spomína už v XV. storočí. Časť rodu sa do Bratislavskej župy presídlila v 2. polovici XVII. storočia, Andrej a Adam sa r. 1755 spomínajú v súpise zemanov Bratislavskej župy.

Vojtech Baďura (1926 Košúty – 1975) od polovice 50. rokov XX. storočia patrila medzi hlavných predstaviteľov figurálneho sochárstva na Slovensku, využíval výtvarné školenie u prof. J. Kostku, ale aj J. Mudrocha, D. Millyho, J. Želibského, G. Mallého a i. Venoval sa portrétnu a viacfigurálnym plastikám. Za svojho pomerne krátkeho života vytvoril množstvo vynikajúcich sôch.

Leopold Gregovics (1883 Košúty – 1957), rímskokatolícky kňaz, po vysvätení za kňaza bol kaplánom v Kolárove, neskôr farár v Jelke, od r. 1939 ostrihomský kanonik. Článkami a staťami prispieval do náboženských časopisov.

Andrej Kiss (1803-1883), v rokoch 1852-1857 bol veliteľom bandéria pri príležitostných okružných cestách jeho Výsosti Františka Jozefa I.

Štefan Major (1887-1963), dlhoročný pracovník revolučného robotníckeho hnutia, redaktor a funkcionár KSČ na Slovensku. Od r. 1925 bol poslancom Národného zhromaždenia. V máji 1931 organizoval štrajk robotníkov dioseckého cukrovaru, ktorý nebol povolený a navyše už spadol do predvolebnej kampane. Táto udalosť vyústila do

Prezident Masaryk u Edity Feketeovej, r. 1928

tragédie, ktorá sa zapísala do dejín ako „košútska salva“. Atmosféra medzi robotníkmi a četníkmi sa vyostrila a štrajk si vyžiadal 3 obete (Štefan Turzo, Alexander Žabka a Ján Gyvát) a 6 zranených. Po košútskych udalostiach bol Major zbavený poslaneckej imunity.

Július Mohályi zemna (1871-1906), bol inžinierom kráľovského katastra.

Ing. Alexander Reško
Štefan Vincze

Literatúra:

- Baross K.: Magyarország földbirtokosai, Budapest 1893
Blaskovics J.: Az újvári ejálet török adóösszeírási, Pozsoyn 1993
Borovzsky S., Pozsony vármegye, Budapest b.I.
Klupal M.: Stručné dejiny a súčasnosť železničnej dopravy na Slovensku, Bratislava 1989
Kossúton már helyreállt a rend és nyugalom, Bratislava 1981
Kumlik E.: A szabadságharc pozsonyi vértanúi, Pozsony 1905
Nagy I.: Magyarország családai czímerekkel és nemzékrendi táblákkal I. – XII. a Pótkötet, Pest 1857-1868
Obecná kronika písaná od r. 1959
Pramene k dejinám osídlenia Slovenska z konca V. až z XIII. storočia, Nitra 1989
Pukkal L.: A HANZA szövetkezeti áruközpont Galánta, Bratislava 1994
Reško A.: Kaštiele a kúrie v Košútoch, rukopis
Rodový archív Feketeovcov (Eszter Feketeová rod. Nyáryová)
Slovník obcí na Slovensku II., Bratislava 1977
Súpis pamiatok na Slovensku II., Bratislava 1968
Vincze I.: Jegyzetek gyűjteménye Kosút községe, rukopis.

Malá vlastivedná knižnica 125. číslo

Vydavateľstvo KT, s.r.o., Komárno, 2006

Zodpovedný vydavateľ: Tímea Szénássy

Iniciátorom vydávania tejto edície bol Dr. Ing Árpád Szénássy

Foto: Á. Szénássy, archív autora

Príprava: Nec Arte s.r.o.

©Všetky práva vyhradené!

ISBN: 80-8056

Vydávaný seriál si možno predplatiť alebo zakúpiť:

Vydavateľstvo KT, s.r.o., 945 01 Komárno

Mederčská 9, tel.: 035/7700 869

Interiér rímskokatolíckeho kostola

[illegible]

NA VEČNÚ PAMIAŤ
OBETIAM I. A II. SVETOVEJ VOJNY

ÉN IS VÉREZTEM
ERTEVEK.

